

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/60/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013201996
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1013201996.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: Ing. K. V., nar. XY, bytom N., zastúpený JUDr. Evou Matiskovou, advokátkou so sídlom Ružová dolina č. 8, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2014, č.k. 10Sd 182/2013-69, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2014, č.k. 10Sd 182/2013-69, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 19. novembra 2014, č.k. 10Sd 182/2013-69, podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutia odporkyne číslo XY z 25.09.2013 a 14.04.2014 a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predmetom preskúmania bolo rozhodnutie číslo XY z 25.09.2013 v znení rozhodnutia toho istého čísla zo 14.04.2014, ktorými odporkyňa podľa § 273 ods. 5 a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 13.08.2013 o zvýšenie starobného dôchodku s odôvodnením, že za dobu služobného pomeru vojaka mu bol od 01.04.1995 podľa § 33 ods. 1 písm. c/ zákona č.76/1959 Zb. priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 01.05.1998 podľa § 89 ods. 3 zákona č. 114/1998 Z.z. (ďalej len „zákon č. 114/1998 Z.z.“) považuje za výsluhový dôchodok a podľa § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) sa naďalej považuje za výsluhový dôchodok a vzhľadom na dovŕšenie dôchodkového veku 60 rokov a získanie potrebnej doby 10 rokov dôchodkového poistenia mu bol od 01.09.2005 podľa § 259 ods. 1 a § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 26a zákona č. 100/1988 Zb. priznaný pomerný starobný dôchodok; táto osobitná

úprava neumožňuje podľa odporkyne zhodnotenie doby služby v I. a II. pracovnej kategórii.

Krajský súd považoval právny názor odporkyne za nesprávny. Dospel k záveru, že vzhľadom na získanie doby služby v 1. kategórii funkcií v rozsahu 20 rokov, v zmysle § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. sa navrhovateľovi zachoval nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov dňa XY. Dňom 01.07.2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z., a navrhovateľovi nemohol už byť priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi nebol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., ale iba nárok na príspevok za službu, ktorý sa za výsluhový dôchodok iba považuje, nevzťahuje sa na neho ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. Odporkyňa preto rozhodla v rozpore so zákonom, keď jeho žiadosť o zhodnotenie doby služby zamietla. Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutia odporkyne zrušil a vrátil odporkyňu na ďalšie konanie s tým, že pri novom rozhodovaní o žiadosti zohľadní tak dobu služby vojaka, ako aj výkon tejto služby vo zvýhodnenej pracovnej kategórii, s krátením toho dôchodku v zmysle čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128).

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Namietla nesprávnosť právneho záveru krajského súdu. Poukázala na to, že pre nárok na výsluhový príspevok, priznaný podľa § 33 ods. 1 písm. c/ zákona č. 79/1959 Zb. bola navrhovateľovi zhodnotená doba služby vojaka v 1. a 2. kategórii funkcií v celom rozsahu. Výsluhový príspevok sa považuje za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Navrhovateľovi bol od 01.01.2005 priznaný pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. Najvyšší súd v rozhodnutí, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod číslom R 10/2007 konštatoval, že právny inštitút pomerného starobného dôchodku odráža úmysel zákonodarcu poskytnúť policajtom a profesionálnym vojakom po ukončení ich profesionálnej služby dávku dôchodkového zabezpečenia v prípade pokračovania ich účasti na sociálnom zabezpečení vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia.

Navrhovateľ ku dňu nadobudnutia účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. získal len 9 rokov a 184 dní obdobia dôchodkového poistenia a (pomerný) starobný dôchodok mu bol podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. a § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. priznaný od XX.XX.XXXX (od dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov) rozhodnutím číslo XY z 03.10.2005, proti ktorému navrhovateľ nepodal opravný prostriedok a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. V ďalšom období mu tento dôchodok bol zvýšený za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na dôchodok rozhodnutím číslo XY z 21.05.2009, ktoré taktiež nadobudlo právoplatnosť. Žiadne ďalšie obdobia dôchodkového poistenia neboli preukázané. Keďže navrhovateľovi boli na jeho dôchodkové nároky zhodnotené všetky doby dôchodkového poistenia. Ustanovenie § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. neumožňuje aplikáciu ustanovenia § 274 tohto zákona.

Z uvedených dôvodov odporkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutia odporkyne potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne poukázal na to, že odporkyňa opomenula skutočnosť, že už v čase priznania pomerného starobného dôchodku splnil zákonné podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok, keďže okrem doby „v civile“, hodnotenej odporkyňou, mal odpracovaných 33 rokov a 7 mesiacov služby, z toho 20 rokov v 1. kategórii, čo k 31.12.2003 bolo spolu 42 rokov a 4 mesiace. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Konanie o opravnom prostriedku (návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne) sa začalo podaním opravného prostriedku dňa 11.11.2013, preto sa toto súdne konanie dokončí podľa O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že:

- navrhovateľovi bol podľa § 33 ods. 1 písm. c/ zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov priznaný výsluhový príspevok, keďže ako vojak z povolania získal v služobnom pomere, vrátane základnej vojenskej služby dobu zamestnania 33 rokov a 7 mesiacov, z toho 20 rokov v 1. kategórii funkcií a 13 rokov v 2. kategórii funkcií;
- po priznaní výsluhového príspevku bol navrhovateľ zamestnaný (dôchodkovo poistený) od 01.04.1995 do 31.07.2003 a od 01.09.2003 do 28.02.2009.

Podľa § 89 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z.z. výsluhové príspevky priznané podľa § 33 ods. 1 písm. c/ zákona č. 76/1959 Zb. sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona.

Citované ustanovenie je potrebné vykladať tak, že výsluhový príspevok navrhovateľa nie je výsluhovým dôchodkom podľa zákona č. 114/1998 Zb. iba sa zaň považuje, a to na účely jeho ďalšej výplaty už z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vojakov.

Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle, aby sa na výsluhový príspevok hľadelo ako na „výsluhový dôchodok“, taký úmysel by vyjadril jednoznačne tak, že by uviedol „výsluhový príspevok ... je výsluhovým dôchodkom podľa tohto zákona“.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 274 ods. 1 a 2 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú. Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Ako je uvedené vyššie, navrhovateľ ako vojak z povolania získal dobu služby v rozsahu 33 skončených rokov, z toho 20 rokov v 1. kategórii funkcií a 13 rokov v 2. kategórii funkcií. V zmysle § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274.

V zmysle § 103 ods. 1 bod 2 zákona č. 114/1998 Zb. sa od 01. mája 1998 na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. profesionálnemu vojakovi sa do doby zamestnania potrebnej na nárok na starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonával v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok alebo ak policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi

prípravnej služby bol priznaný invalidný výsluhový dôchodok.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nevykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, tento dôchodok mu nebol priznaný. Priznaný mu bol výsluhový príspevok.

Podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak dosiahol vek 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Keďže navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., nebol mu priznaný výsluhový dôchodok, v zamestnaní získal viac ako 25 rokov a službu vojaka z povolania v 1. kategórii funkcií vykonával v rozsahu 20 rokov, podľa názoru odvolacieho súdu mu dňom XY, ktorým dovŕšil vek 55 rokov, vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a tento nárok mu zostal zachovaný v súlade s § 175 zákona č. 100/1988 Zb., resp. § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. Dobu zamestnania (dôchodkového poistenia) navrhovateľa od XY je potrebné považovať za dobu zamestnania (dôchodkového poistenia) po vzniku nároku na starobný dôchodok.

V zmysle § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., ako aj § 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na výplatu dôchodkovej dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Pokiaľ odporkyňa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu poukazovala na právoplatnosť jej rozhodnutí o priznaní pomerného starobného dôchodku profesionálneho vojaka a o zvýšení tohto dôchodku, táto jej námietka nie je relevantná, keďže zákonodarca upravil postup aj pre prípady, v ktorých mohlo dôjsť k priznaniu dôchodkovej dávky v nesprávnej výške, resp. zamietnutiu nároku na dávku, a to ustanovením § 112 zákona č. 461/2003 Z.z.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto potvrdil podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 O.s.p. V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250jha ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania, tieto však nevyšiel v lehote troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia (§ 151 ods. 2 O.s.p.), preto mu odvolací súd trovy odvolacieho konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.